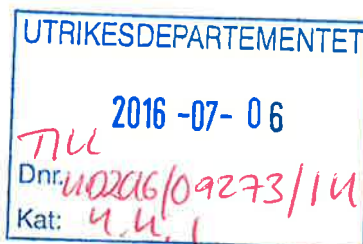

Stockholm 1 juli 2016

Remissvar

Utrikesdepartementet

103 33 Stockholm

Policyramverk för det svenska utvecklingssamarbetet

Diariennr UD2016/09273/IU

LSU tackar för möjligheten att komma med inspel på policyramverket för det svenska utvecklingssamarbetet.

Sammanfattning:

LSU är positiva till den inkluderande processen i framtagandet av detta policyramverk och ser att det finns några mycket positiva punkter som vi vill lyfta upp som viktiga: att män och pojkar inkluderas i jämställdhetsarbetet i större utsträckning, att sexualundervisning för unga inkluderas som en väsentlig del av SRHR-området, samt att unga ska inkluderas i genomförande och uppföljning i insatser för att nämna några höjdpunkter.

Vi håller också med i stor utsträckning om de möjligheter och utmaning som introduceras i omvärldsbeskrivningen, men kan också se ett antal tillfällen där omvärldsbeskrivningen inte sedan tas tillvara i de tematiska områdena.

Vi ser med oro på att unga inkluderas i mindre utsträckning än i den tidigare biståndspolitiska plattformen. Det fokus på unga som funnits i plattformen har haft positiva effekter på ungas inkludering i de strategier som tagits fram under tiden plattformen gällt. Trots att unga inkluderas i Policyramverket när det gäller frågor om Jämlik hälsa och inom Utbildningsområdet inkluderas de inte i någon större utsträckning i övriga områden. Unga utgör idag mer än halva jordens befolkning, vilket gör det omöjligt att inte låta ett ungperspektiv genomsyra policyramverket. Det vore en brist på förståelse för den kraft som unga människor besitter.

Överlag menar vi också att civilsamhället ges en perifer roll i ramverket, och måste inkluderas mer generellt genom hela ramverket som en väsentlig aktör i samtliga tematiska områden. Ungdomsorganisationer specifikt lyser helt med sin frånvaro trots att dessa måste ses som viktiga aktörer för uppbyggandet av demokratiska värderingar, platser för konstruktivt utbyte mellan oliktankande, i politiska ungdomsförbund som rum för politisk debatt samt bidragande till positivt engagemang i samhällsutveckling. Med det minskade utrymmet för civilsamhället som ett reellt hot mot både demokratin och det lokala civilsamhället och dess roll i utvecklingssamarbetet krävs ett större fokus på civilsamhället och att ungdomsorganisationer tas upp som en viktig aktör.

Vårt ställningstagande:

Avsnitt 1. Inledning

Vi delar den mångdimensionella synen på fattigdom som presenteras i ramverket. Vi ser också att den relaterar specifikt till ungas situation i världen.

LSU menar att unga i allmänhet är en marginaliserad grupp. Centralt i arbetet för LSU är att samhället i allmänhet ger unga mindre makt och inflytande än den som ges till personer som identifieras som vuxna, inom nästan alla samhällsområden. Det sätt som unga behandlas, deras möjligheter att fatta beslut för sig själva och andra, och vikten deras specifika erfarenheter ges, skiljer sig från vuxnas. Däremot menar LSU inte att alla unga är lika marginaliserade – eller marginaliseras på samma sätt i olika kontexter och kulturer.

Även om vi ser det som positivt att unga inkluderas specifikt som aktörer i genomförande och uppföljning, krävs ungas brist på makt, valmöjligheter och möjligheter till sina mänskliga rättigheter att de också måste ses som viktiga aktörer i även planering av insatser som rör unga. Om det svenska utvecklingssamarbetet ska ta utgångspunkt i och präglas av perspektiv från de som lever i fattigdom, måste ungas perspektiv ges större vikt.

Avsnitt 2. Utvecklingsdagordningen i en föränderlig omvärld

Framtida möjligheter och utmaningar i en omvärld i förändring

Mer än hälften av jordens invånare är unga – vi är fler idag än någonsin tidigare. Ungas medbestämmande i samhället är både en rättighet och ett ansvar, som idag förnekas en stor del av världens unga. Unga ska i jämlikhet med andra vara delaktiga, ha inflytande och makt i politiska beslut och processer – i alla faser, på alla nivåer och inom alla områden. Delaktighet, inflytande och makt är avgörande för att kunna tillvarata sina mänskliga rättigheter.

Denna stora unga befolkning kan med de rätta insatserna bli en viktig drivkraft för utveckling, medan fel eller bristande insatser kan leda till att unga har en negativ inverkan

på social, ekonomisk och miljömässig utveckling.¹ Även om utmaningen är liknande i länder med olika nivåer av utveckling, krävs differentierade insatser i olika länder och regioner där möjligheten att tillvara ta ungas potential att bidra till sina samhällen ser oerhört olika ut.

För de unga som får möjlighet till god utbildning eller yrkeskompetens, och meningsfull ekonomisk sysselsättning, minskar risken att de utnyttjas i eller utnyttjar väpnad konflikt.² Kunskap om hiv/aids är högre bland unga män än unga kvinnor, samtidigt som unga kvinnor i större utsträckning är smittade. Bristen på jämställdhet påverkar inte enbart möjlighet till utbildning utan också tillgången till information i frågor som påverkar ungas liv³. Graviditet är den ledande dödsorsaken för unga kvinnor i världen, och kräver andra typer av insatser än de riktade till kvinnor överlag.⁴

Beskrivningen av "demografiska förändringar" är inte rättvisande för vikten av detta för global hållbar utveckling. Att beskriva det som förändringar istället för utmaningar öppnar delvis upp för att även se möjligheter, men riskerar att förminska allvaret. LSU ser det som av största vikt att skapa möjligheter för att ta vara på de möjligheter som de demografiska förändringarna skapar, men också vara aktsamma på utmaningarna. Unga under 30 utgör 70% av jordens befolkning – men unga har idag också bättre möjligheter till utbildning och hälsa, en enorm kraft som måste tas tillvara. Unga som inte ges dessa möjligheter kan istället användas som en negativ kraft. Med den radikaliserings som sker i samhället, där unga rekryteras till våldsamma rörelser, blir det än viktigare att det finns demokratiska, konstruktiva vägar till samhällsengagemang. Det unga civilsamhället – ungdomsorganisationerna – är denna plats för många unga, och måste därför uttryckligen ses som viktiga aktörer.

Avsnitt 4. Utvecklingssamarbetets tematiska inriktning

Mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer

Från konsultationer som LSU genomförde med gymnasieungdomar och ungdomsorganisationer under våren 2014 står det mycket tydligt att unga människor ser ett stort behov av god samhällsstyrning för hållbar social utveckling. Samhällsstyrning som karaktäriseras av transparens, ansvarsutkrävande, rättssäkerhet och stabila institutioner samt rätten till deltagande, organisering och yttrandefrihet är en topprioritering för människor världen över och måste genomsyra vår gemensamma globala vision för världens framtida utveckling. I ett hållbart samhälle tas hänsyn till kommande generationer genom att anamma ett förhållningssätt till beslutsfattande som tar långsiktiga konsekvenser i beaktande.

¹ <https://blogs.worldbank.org/developmenttalk/youth-bulge-a-demographic-dividend-or-a-demographic-bomb-in-developing-countries>

² <http://www.newsecuritybeat.org/2012/01/three-new-reports-highlight-ongoing-significance-of-youth-demographics-in-global-trends/#.UvYJcEJ5Ooc>

³ <http://www.prb.org/pdf13/youth-data-sheet-2013.pdf>

⁴ <http://www.advocatesforyouth.org/publications/publications-a-z/436-adolescent-maternal-mortality-an-overlooked-crisis>

Ungas egna organisationer är den främsta metoden för att skapa former så att ungas engagemang leder till förändring. Ungas organisering tar sin utgångspunkt i förenings-, mötes- och yttrandefriheten. Ungdomsorganisationer samlar unga kring gemensamma idéer, som att skapa en viss verksamhet, driva en politisk fråga eller vara en samlad röst för sina medlemmar. Ungdomsorganisationer är en grundläggande del av en demokratisk och legitim samhällsutveckling. Ungdomsorganisationers oberoende och självständighet innebär att de ges möjlighet att ha en granskande roll, vara röstbärare och opinionsbildare. Genom att unga människor möts i demokratiska organisationer bidrar vi till att ge unga individer en demokratisk kultur, ett krav för att demokratin ska utvecklas och konsolideras.⁵

Ungdomsorganisationer förändrar och förbättrar unga människors vardag genom att ge unga en möjlighet till makt och resurser för att påverka sin egen omgivning. De är mötesplatser för miljontals unga världen där de kan skaffa kunskap, kontakter och erfarenheter. Unga och ungdomsorganisationer måste därför ses som reella förändringsaktörer och måste inkluderas både i policyramverket och i praktiken, i såväl *planering*, som genomförande och uppföljning av insatser inom utvecklingssamarbetet.

Global jämställdhet

LSU ser positivt på den tyngd som läggs på jämställdhet i Policyramverket, men ser att jämställdheten inom civilsamhället kunde inkluderas på ett bättre sätt.

I de globala partnerskap som LSU har möter vi ofta starkt samhällsengagerade unga personer. Beroende på kontext är de engagerade i många fall unga män, då unga kvinnors ställning i samhället i stort påverkar deras möjligheter att vara engagerade i civilsamhället. Unga kvinnors rörelser begränsas av normer som innebär att kvinnor engagerar sig i serviceinriktade organisationer, och inte de som har direkt påverkan på makt och politik. Det kan också handla om att unga kvinnor inte själva kan bestämma om de får – eller vågar – gå ut när det är mörkt. Efter skola och uppgifter i hemmet betyder det ofta att det unga civilsamhället möts på kvällen, och därigenom exkluderas unga kvinnor. I den mån de har möjlighet att delta i politiska organisationer förväntas de ansvara för administrativa sysslor som inte handlar om ett direkt deltagande i beslut och agendasättande.

Men det är också i det unga civilsamhället som kvinnor kan ges utrymme att delta i politiska processer och beslut därför att det också finns ett driv för interna förändringsprocesser som ger möjlighet för alla – oavsett kön, religion, funktionalitet och sexuell läggning att delta och påverka med lika förutsättningar. Därför måste unga och ungdomsorganisationer ta större plats i policyramverket för att säkerställa att de inkluderas i planering, genomförande och uppföljning när det gäller global jämställdhet.

Miljö- och klimatomfattig hållbar utveckling och hållbart nyttjande av naturresurser

⁵ Förändring för frihet: Policy för demokratisk utveckling och mänskliga rättigheter inom svenskt utvecklingssamarbete 2010-2014

Sedan 1980-talet – alltså under hela dagens ungas livstid – har det globala miljömässiga fotavtrycket varit ohållbart. Miljöförstöring är ett hot mot både nuvarande och framtida generationer. Det som krävs nu är en radikal förändring som kräver en politisk handlingskraft. Sveriges bistånd måste adressera denna omställning på ett konkret och tydligt sätt. LSU håller med de utmaningar och fokus som läggs fram i Policyramverket i stort, men ser att en lika viktig del i den miljömässigt hållbara utvecklingen handlar om att ändra inställningen till klimat och konsumtion, i alla länder.

Unga bör ses som en viktig aktör i denna radikala förändring av förhållningssätt till klimatet. Beslutsfattare kan bidra till detta genom att försäkra bra förutsättningar för unga att organisera sig, inkludera unga i beslutsfattande, tillgodose behov och rättigheter för unga.

Fredliga och inkluderande samhällen

I tillägg till arbetet med Resolution 1325, vill LSU trycka på vikten av att inkludera Resolution 2250 on Youth, Peace and Security⁶. Resolutionen erkänner behovet av att engagera unga fredskämpar i arbetet med att främja fred och förebygga extremism. Resolutionen identifierar även unga och ungdomsorganisationer som viktiga partners i det globala arbetet för att kväva den våldsamma extremismen i sin linda och främja varaktig fred.

Resolutionen:

- uppmuntrar medlemsstaterna att hitta sätt att öka antalet unga på alla nivåer i beslutsprocesserna och att starta program i syfte att förebygga och lösa konflikter i samarbete med den yngre generationen.
- försöker öka de begränsade möjligheter som unga har att delta i den formella fredsprocessen genom att verka för att unga ska få delta i fredsförhandlingar och fredsfrämjande insatser i större utsträckning.
- understryker vikten av att identifiera de omständigheter och faktorer som leder till uppkomsten av radikaliserings och våldsam extremism bland de unga. Den lyfter också fram den avsevärda rollen som unga män och kvinnor kan spela när det gäller att förebygga och motverka våldsam extremism.⁷

Att inkludera unga i fredsprocesser måste ses som lika viktigt som att inkludera kvinnor – båda grupper utgör allt för stora delar av jordens befolkning för att exkluderas från processer som påverkar på deras liv. Genom att inkludera Resolution 2250 borgar policyramverket för fredliga stater som har bättre möjlighet att ta tillvara på de utvecklingsinsatser som görs.

⁶ http://www.un.org/en/ga/search/view_doc.asp?symbol=S/RES/2250%282015%29

⁷ <http://www.fostering-globalcitizenship.net/index.php/european-languages/norwegian-swedish/387-first-ever-un-security-council-resolution-on-youth-peace-and-security-swedish> samt <http://www.undp.org/content/undp/en/home/librarypage/democratic-governance/practice-note--young-people-s-participation-in-peacebuilding.html>

Inkluderande ekonomisk utveckling

Enligt UNDP utgör unga 37% av den globala arbetsföra befolkningen, men är 60% av de som är arbetslösa. Att ramverket inte inkluderar unga alls i de två delar som handlar om inkluderande ekonomisk utveckling blir därför svårt att förstå. Unga utgör alltså en majoritet av jordens arbetslösa, samtidigt som nästan 70 procent av befolkningen i Afrika är under 30 år, och i de minst utvecklade länderna kan denna siffra nå så högt som 75 %.

I arbetslöshetens spår minskar tilltron till vår gemensamma roll att ta ansvar och förändra världen till en mer hållbar och inkluderande plats. En hel generation riskerar att tappa tilltron till samhället och det är ett stort problem på lång sikt. Unga människor är mer utsatta än andra grupper på arbetsmarknaden, och under tider av lågkonjunktur riskerar en stor grupp att helt stå utanför sysselsättning och utbildning. Händelser under de senaste åren har visat att ungas utanförskap inte bara innebär en skada för de individer som drabbas, utan också riskerar att bli ett hot mot samhället och demokratin. Särskilda satsningar måste göras för att ge unga människor en meningsfull sysselsättning.

I näringslivet bör ungas kreativitet och engagemang lyftas upp för att utnyttja denna potential för hållbar utveckling⁸.

Unga måste därför inkluderas genomgående i detta tematiska område, för att säkerställa att de insatser som görs blir aktuella, relevanta och har effekt när det gäller ungdomssysselsättning.

Migration och utveckling

Med den värld vi ser omkring oss idag, ställs stora krav på hur vi hanterar migrations- och flyktingfrågor. I Policyramverkets nuvarande version har "frivillig migration" stort fokus vilket riskerar att förminska situationen för de miljoner som är på flykt. Ett förtydligande behöver göras kring vad som menas med frivillig och ofrivillig migration. Migration på grund av avsaknaden av en dräglig framtid kan vara lika ofrivillig som migration på grund av väpnad konflikt. Dessutom behöver Sverige arbeta för att EU:s "blue cards" inte skapar en form av *brain drain* då kompetenser tas från utvecklingsländer för att bidra till EU:s utveckling istället för att återinvesteras i hemlandet. De som är störst risk för att utgöra en väsentlig del av *brain drain* är de unga som är mest välutbildade, har driv och ett konstruktivt engagemang. Dessa krafter måste ges möjlighet att få verka och bidra i sina egna länder.

Barn som befinner sig i migrationsprocess är ofta mer utsatta än vuxna migranter, just eftersom de som barn är särskilt skyddslösa och i de flesta fall saknar reell möjlighet att påverka sin egen livssituation. Unga personer som väljer att migrera eller som befinner sig på flykt hamnar ofta i en extrem utsatthet, såväl längs flyktvägarna och i flyktingläger som i asylprocessen. Unga personers mänskliga rättigheter ska respekteras och tillgodoses alltid och överallt. Därför ska ingen ung person behöva leva under sådana förhållanden att

⁸ <http://lsu.se/wp-content/uploads/2012/06/Report-Stockholm-301.pdf>

tillträdet till utbildning, rent vatten, mat och annat som omfattas av grundläggande mänskliga rättigheter inte tillgodoses. LSU manar därför till att Sverige och stater inom Europa att skyndsamt undanröjer de hinder som undanhåller barn och unga från fullt tillträde till sina rättigheter.

Med 60 miljoner personer på flykt i världen behöver alla länder hjälpas åt. Vi ser det som positivt att det svenska utvecklingssamarbetet ska bidra till ett bättre mottagande av migranter i utvecklingsländer samt att utvecklingsinsatser kommer ske så att behovet att migrera minskar. Detta är positivt men får inte göras med intentionen att undvika att migranter tar sig till EU och Sverige. Även om LSU ser viktiga kopplingar – både ifråga om möjligheter och utmaningar – mellan utveckling och migration så ser vi att detta snarare borgar för ett starkare fokus på freds- och konfliktförebyggande som en väsentlig del av utvecklingssamarbetet. Kopplingen mellan migration och utveckling får inte göras för att skapa ytterligare möjligheter för avskrivningar av biståndsmedel till flyktinginsatser i Sverige och därmed minska de medel som går direkt till utvecklingsinsatser.

Jämlik hälsa

Unga människor vill ha rättigheter och kunskap för att själva bestämma över sina egna kroppar. Idag tvingas alltför många unga människor att följa äldre generationers förväntningar på hur de ska leva sina liv, när de ska bilda familj och hur den familjen ska se ut. Detta begränsar många unga människor, särskilt unga kvinnor som har få val förutom föräldraskap. Unga män bör också erkännas som viktiga partners i skapandet av jämställda samhällen.

För att tillgodose unga människors rättigheter, och rätt att välja, krävs utbildning och upplysning genom universell sexualundervisning och tillgång till både preventivmedel och ungdomsvänliga och tillgängliga rådgivande mottagningar. Genomgående krävs att mänskliga rättigheter präglar arbetet med sexuella och reproduktiva rättigheter, där unga själva har rätten att bestämma över våra kroppar och liv.⁹ Ett ökat fokus även på mental hälsa och jämlik hälsa mellan generationer är också av vikt för den unga majoriteten av jordens befolkning.

Utbildning och forskning

Inom utbildningsområdet delar vi det fokus som regeringen lägger fram i ramverket.

⁹ <http://lsu.se/wp-content/uploads/2013/02/LSU-Post-2015-Tid-för-global-förändring.pdf>

LSU:s förslag

- Att unga – halva jordens befolkning – inkluderas tydligare inom samtliga tematiska områden
- Att unga erkänns som relevanta aktörer även när det gäller planering av insatser, inte enbart i genomförande och uppföljning

Rebecka Prentell

Ordförande